

Vào khoảng tháng 7/1966, tôi đã về tới Saigon, được tin đang có biểu-tình trong thành-phố Saigon và một số nơi khác tại miền Trung. Tôi không hiểu, khi tôi đi vắng, ở nhà có Thượng-Tọa Trí-Quang, Thượng-Tọa Thiện-Minh, do đâu lại phát động lại phong-trào tranh-đấu?

Tôi về tới Việt-Nam Quốc-Tự, bước chân vào cửa văn-phòng Viện-Trưởng Viện-Hóa-Đạo của tôi thì có một biểu-ngữ nền vàng chữ đỏ ghi: “MUỐN QUẦN CHÚNG TUÂN THEO KỶ LUẬT THÌ PHẢI THEO QUẦN CHÚNG” Tôi vào tới bàn giấy của tôi thì có một đĩa máu, một con dao và một huyết-thư: “YÊU CẦU CÁC THƯỢNG-TỌA TRONG VIỆN-HÓA-ĐẠO, KHÔNHN ĐƯỢC THEO THƯỢNG-TỌA TÂM-CHÂU”.

Tôi định lên chánh-diện Việt-Nam Quốc-Tự lễ Phật, tại đây có mấy vị Tăng thanh-niên không cho tôi vào chánh-diện Việt-Nam Quốc-Tự và hăm dọa, ai muốn vào chùa hãy bước qua xác chết của họ.

Tôi vô cùng chán nản, không biết cách nào văn hồi trật-tự được. Tôi trở về chùa Từ-Quang. Về chùa Từ-Quang cũng có một đĩa máu, một con dao và một huyết thư “CẤM TÔI KHÔNG ĐƯỢC HOẠT ĐỘNG NỮA” Và, người trong chùa cho biết là họ hăm dọa sẽ đốt xe, ám sát. Và, chính các vị Tăng thanh-niên đang tụ-tập tại Niệm-Phật-Đường Quảng-Đức (chợ Vườn-Chuối) định sang chùa Từ-Quang giết tôi. May có Sư Cô Văn biết được, cấp báo cho tôi biết. Tôi trốn thoát.(4)

Từ đó, tôi phải đi nghỉ, nay tại nhà này, mai tại nhà khác, nay tại Viện Nhu-Đạo Quang-Trung, mai tại Nha-Tuyên Úy Phật-Giáo.

Từ đó, Việt-Nam Quốc-Tự bị Tăng Ni và quần chúng theo Cộng-Sản nắm giữ, thao túng, liên tục ngày này qua ngày

khác, ra đường Trần-Quốc-Toản, ngã 6 Saigon-Chợ lớn biểu-tình, đá đảo và đốt hình nộm Tổng-Thống Mỹ, Tướng Thiệu, Tướng Kỳ. Tôi không dám tới và làm việc tại Việt-Nam Quốc-Tự nữa.

Tại Huế, Đà-Nẵng và vài nơi khác tại miền Trung cũng vậy, không sao văn hồi được trật-tự. Lại thêm, sự xích-mích giữa Tướng Nguyễn-Chánh-Thị và các Tướng tại Saigon. Nhóm Lập-Trường ở Huế ra đời, đòi hỏi bầu Quốc-Hội, đòi hỏi ngưng chiến-tranh.

Kết cuộc, các Tướng Saigon mang quân ra văn hồi trật-tự miền Trung. Thượng-Tọa Trí-Quang cùng nhóm tranh-đấu tại Huế, kêu gọi Phật-tử đem bàn thờ Phật ra đường, để ngăn cản bước tiến của Quân-Đội Chính-Phủ, cho các cán-bộ Cộng-Sản nằm vùng, trà trộn tẩu thoát.

Phong trào mang bàn thờ Phật ra đường lan tràn khắp nơi và vào cả đến Saigon. Tại Saigon họ đem ảnh Phật ra để trên đồng rác.

Nhìn cảnh tượng ấy tôi cảm thấy đau lòng, liền ra một thông-bạch yêu cầu Phật-tử không nên đem Phật ra đường. Thượng-Tọa Thiện-Hoa Phó Viện-Trưởng Viện-Hóa-Đạo đột nhiên ra một thông-cáo tán thành việc đem Phật ra đường.(5)

Tại Đà-Nẵng cũng như một số nơi khác, ngoài việc đem Phật ra đường, còn ghìm súng, nấp sau tượng Phật bắn ra, khi quân-đội tiến vào kiểm-soát chùa.

Đem Phật ra đường rồi, Thượng-Tọa Trí-Quang vào Tòa Hành-Chánh tỉnh Thừa-Thiên tuyệt thực. Sau, chính-phủ đưa Thượng-Tọa Trí-Quang vào Saigon, ở nhà bác-sĩ Nguyễn-Duy-Tài. Thượng-Tọa vẫn duy-trì việc tuyệt-thực (có uống nước